

SOALAN NO. 33**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YANG BERHORMAT TUAN SU KEONG SIONG
[IPOH TIMUR]**

TARIKH : 13 MAC 2018

SOALAN :

YB Tuan Su Keong Siong [Ipoh Timur] minta PERDANA MENTERI menyatakan status terkini mengenai ratifikasi (ratification) Rome Statute (International Criminal Court Statute) dan Arms Trade Treaty yang telah lama tertunda.

59

**JAWAPAN: YB DATO' SRI AZALINA BINTI OTHMAN SAID,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI.**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat pada prinsipnya, Malaysia menyokong penubuhan Mahkamah Jenayah Antarabangsa atau *International Criminal Court* sebagai tribunal jenayah antarabangsa tetap yang pertama untuk memastikan jenayah antarabangsa yang serius seperti genosid, jenayah perang, jenayah terhadap kemanusiaan (*crimes against humanity*) dan jenayah pencerobohon (*crimes of aggression*) dibawa ke muka pengadilan.

Namun bagi maksud Malaysia menjadi negara pihak kepada Statut Rom tersebut, pemerhatian dan implikasi dari segi undang-undang adalah seperti yang berikut:

- (a) Keberkesanan Mahkamah Jenayah Antarabangsa dalam melaksanakan fungsi dan kewajipannya selaras dengan prinsip *complementarity* sebagaimana yang diperuntukkan di bawah Artikel 1 Statut Rom perlu dipastikan. Ini adalah berdasarkan pemerhatian bahawa kes-kes Mahkamah Jenayah Antarabangsa yang melibatkan situasi di Kenya dan di Libya gagal mengambil kira prinsip *complementarity* tersebut iaitu pendakwaan di peringkat domestik oleh Kenya dan Libya masing-masing perlu diberi keutamaan terlebih dahulu sebelum kes dibawa ke peringkat Mahkamah Jenayah Antarabangsa.

Dalam erti kata lain, pemakaian prinsip ini dalam kes-kes sedia ada tidak menunjukkan yang ia dilaksanakan dengan efektif;

(b) Selanjutnya, Artikel 27 Statut Rom memperuntukkan bahawa kekebalan (*immunity*) atau peraturan-peraturan khas yang terpakai bagi seseorang semasa menyandang jawatan rasminya di bawah undang-undang domestik atau antarabangsa tidak boleh menghalang Mahkamah Jenayah Antarabangsa daripada melaksanakan bidang kuasanya ke atas orang sedemikian. Penerimaan terhadap Artikel ini merupakan salah satu aspek penting kerana ia menyentuh isu kekebalan Yang di-Pertuan Agong dan Raja-Raja Melayu di bawah Perkara 32(1), Perkara 181(2), Perkara 182 dan Perkara 183 Perlembagaan Persekutuan. Dalam hal ini, apa-apa pindaan terhadap Perlembagaan Persekutuan yang melibatkan hak keistimewaan dan kekebalan Yang di-Pertuan Agong dan Raja-Raja Melayu memerlukan persetujuan Majlis Raja-Raja terlebih dahulu, selaras dengan Fasal (4) Perkara 38 Perlembagaan Persekutuan;

(c) Malaysia masih boleh mempertimbangkan untuk membenarkan Mahkamah Jenayah Antarabangsa melaksanakan bidang kuasanya ke atas sesuatu kesalahan sekiranya ia berlaku di Malaysia walaupun tidak menjadi Negara Pihak. Hal ini diperuntukkan dalam Artikel 12(3) Statut Rom yang membolehkan Negara-negara Bukan Pihak memasukkan suatu

61

deklarasi *ad hoc* dengan Mahkamah Jenayah Antarabangsa bagi maksud tersebut; dan

- (d) Selain itu, perkara utama yang menjadi persoalan adalah berhubung kebebasan Mahkamah Jenayah Antarabangsa. Artikel 13(b) Statut Rom yang antara lain memperuntukkan bahawa Mahkamah Jenayah Antarabangsa boleh melaksanakan bidang kuasanya terhadap jenayah antarabangsa iaitu genosid, jenayah perang, jenayah terhadap kemanusiaan dan jenayah pencerobohon sekiranya rujukan dibuat oleh Majlis Keselamatan PBB yang bertindak di bawah Bab VII Piagam PBB. Dalam hal ini, diperhatikan bahawa terdapat pengaruh Majlis Keselamatan PBB terhadap kebebasan Mahkamah Jenayah Antarabangsa dalam melaksanakan fungsi-fungsinya. Peruntukan-peruntukan tersebut secara langsung membenarkan negara-negara ahli Majlis Keselamatan (yang tetap dan tidak tetap) yang bukan Negara Pihak kepada Statut Rom mengambil tindakan untuk merujuk sesebuah Negara bukan Pihak ke Mahkamah Jenayah Antarabangsa. Pada masa ini, tiga daripada anggota tetap Majlis Keselamatan PBB iaitu Amerika Syarikat, China dan Rusia adalah bukan Negara Pihak kepada Statut Rom. Selanjutnya, berdasarkan situasi-situasi yang telah dirujuk oleh Majlis Keselamatan PBB setakat ini, konteks keputusan yang diambil adalah tidak jelas. Contohnya, situasi Sudan dan Libya dirujuk ke Mahkamah Jenayah Antarabangsa manakala situasi di Iraq

ketika *Operation Iraqi Freedom 2003* mahupun situasi di Palestin telah tidak dirujuk ke Mahkamah Jenayah Antarabangsa.

Justeru, penyertaan Malaysia dalam Statut Rom perlu dikaji dan diberikan pertimbangan yang mendalam oleh Kerajaan dan agensi peneraju kerana ia menyentuh perkara-perkara yang mempunyai implikasi undang-undang yang serius seperti kedaulatan Malaysia dan kekebalan Yang di-Pertuan Agong. Pemerhatian yang berterusan perlu dibuat terhadap perkembangan kes di luar Negara yang dibawa di hadapan Mahkamah Jenayah Antarabangsa seperti Sudan dan Kenya untuk melihat keberkesanan dan kebebasan Mahkamah Jenayah Antarabangsa dalam melaksanakan fungsi dan kewajipannya bagi memastikan Mahkamah Jenayah Antarabangsa ini dilaksanakan sebagai suatu Mahkamah yang adil dan bebas.

Malaysia telah menandatangani *Arms Trade Treaty* ("Triti tersebut") pada 26 September 2013. Walaubagaimanapun, Malaysia hanya bersedia untuk menjadi Negara Anggota Triti tersebut atau meratifikasikannya sebaik sahaja proses pelaksanaan segala kerangka perundangan, dasar dan hal ehwal pentadbiran yang berkaitan diselaraskan sepenuhnya dengan peruntukan Triti tersebut oleh agensi pelaksana.

Sekian, terima kasih.